

MUNI
LAW

Správa školství II **(vysoké školství)**

MP811Zk Správní právo III – 21. 3. 2023

Tomáš Svoboda

Obsah

- *1/ Vysoké školství*
- *2/ Prameny*
- *3/ Správa vysokého školství*
- *4/ Vysoké školy obecně*
- *5/ Veřejné VŠ*
- *6/ Soukromé a státní VŠ*
- *7/ Studium na VŠ*
- *8/ Aktuálně (covid, konflikt na Ukrajině)*
- *9/ Vybraná judikatura*

1/ Vysoké školství

– Součástí tzv. **školského práva**

- Zvláštní část správního práva = (stále) **veřejnoprávní charakter**
- *Veřejná subjektivní práva* (zejm. právo na vzdělání)
- *Veřejnoprávní metody („formy“)* (zejm. individuální a normativní akty)
- *(Převážně) veřejnoprávní poskytovatelé* (výrazně menšinový podíl SVŠ, viz dále)
- *Podstatou určitá „veřejná služba“*

1/ Vysoké školství

– Skupiny činností VŠ:

- **Vzdělávací činnost**
- **Tvůrčí činnosti**
- Přímé společenské a odborné působení (tzv. *třetí role VŠ*)

- V zákonné rovině odráží **§ 1 ZoVŠ** (viz dále)

- Konkretizováno v **koncepčních dokumentech**
- (Viz např. materiál MŠMT [Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016 – 2020](#))
- (Obdobně i v novějších materiálech – viz [ZDE](#))

1/ Vysoké školství

– Úvodní ustanovení ZoVŠ (§ 1)

– *Vysoké školy jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy jsou vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti tím, že:*

a) uchovávají a rozhojňují dosažené poznání a podle svého typu a zaměření pěstují činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost,

b) umožňují v souladu s demokratickými principy přístup k vysokoškolskému vzdělání, získání odpovídající profesní kvalifikace a přípravu pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti,

c) poskytují další formy vzdělávání a umožňují získávat, rozšiřovat, prohlubovat nebo obnovovat znalosti z různých oblastí poznání a kultury a podílejí se tak na celoživotním vzdělávání,

d) hrají aktivní roli ve veřejné diskusi o společenských a etických otázkách, při pěstování kulturní rozmanitosti a vzájemného porozumění, při utváření občanské společnosti a přípravě mladých lidí pro život v ní,

e) přispívají k rozvoji na národní a regionální úrovni a spolupracují s různými stupni státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou,

f) rozvíjejí mezinárodní a zvláště evropskou spolupráci jako podstatný rozměr svých činností, podporují společné projekty s obdobnými institucemi v zahraničí, vzájemné uznávání studia a diplomů, výměnu akademických pracovníků a studentů.

1/ Vysoké školství

- **Vzdělávací činnost** (dle dříve cit. materiálu MŠMT)
  - *Vysoká škola je jako vzdělávací instituce **nejvyšším článkem vzdělávací soustavy České republiky**. Vzdělávací činností vysokých škol se rozumí především takové **aktivity, které přímo směřují k rozvoji znalostí, schopností a postojů studentů a připravují je na život v budoucím nepředvídatelném, náročném a dynamickém světě**. Vzdělávací činnost může nabývat mnoha různých podob, od tradiční výuky pomocí přednášek, seminářů a samostatné přípravy, přes přímé zapojení studentů do tvůrčích činností či odborné praxe, až po formy projektové výuky, on-line vzdělávání a dalších moderních způsobů zvyšování způsobilostí studentů. Klíčovými **výstupy vzdělávání jsou jak odborné, oborově specifické, znalosti a dovednosti, tak širší soubor přenositelných kompetencí** včetně kreativity, kritického myšlení, měkkých dovedností a připravenosti pro další, celoživotní vzdělávání. (...)*

1/ Vysoké školství

– Tvůrčí činnost (dle dříve cit. materiálu MŠMT)

- *Tvůrčí činnosti vysokých škol zahrnují pestrou škálu aktivit směřujících k získávání nových poznatků a k jejich aplikaci pro potřeby společnosti. Pod tvůrčí činnosti spadá zejména **základní a aplikovaný výzkum, vývoj a inovace, umělecká tvorba a také transfer technologií, syntéza poznatků napříč disciplínami nebo tvorba studijních materiálů a veřejných vzdělávacích zdrojů.** Vysoké školy při posouvání hranic neznámého a kritickém posuzování dosavadních poznatků spolupracují se všemi relevantními partnery a zaslужují se o **obousměrný přenos vědění mezi akademickou a aplikační sférou.** Jedinečnou hodnotou vysokých škol je zapojení studentů do uvedených činností a výchova nových generací, která je klíčová pro rozvoj české vědy a ostatních tvůrčích odvětví. Význam tvůrčích činností není možné poměřovat jen jejich **objemem, ale především jejich kvalitou,** tedy přínosem k obecnému rozvoji poznání, relevancí pro společnost, její kulturu a potřeby, a **mírou srovnatelnosti odborné úrovně se špičkovými světovými pracovišti.***

1/ Vysoké školství

– Tzv. třetí role (dle dříve cit. materiálu MŠMT)

- *Vedle vzdělávací a tvůrčí činnosti je neméně důležitou rolí vysokých škol i jejich přímé společenské působení a obecně tzv. „třetí role“. Vysoké školy **přispívají k šíření poznatků a hodnot ve společnosti** mnoha různými způsoby a samy realizují odbornou činnost v oblasti svého působení. Spolu s dalšími aktéry **spoluutvářejí prostor k veřejné diskusi a významně přispívají k jeho otevřenosti, kritičnosti, odbornosti a kultivovanosti.***

1/ Vysoké školství

– *International Standard Classification of Education (ISCED)*

Úroveň	Označení	Odpovídající úroveň v ČR	Regulace
1	primární vzdělávání	1. stupeň ZŠ	z. č. 561/2004 Sb. a navazující
2	nižší sekundární vzdělávání	2. stupeň ZŠ (některé ročníky SŠ)	z. č. 561/2004 Sb. a navazující
3	vyšší sekundární vzdělávání	SŠ, konzervatoř	z. č. 561/2004 Sb. a navazující
4	postsekundární terciární vzdělávání	pomaturitní studium	z. č. 561/2004 Sb. a navazující
5	krátký cyklus terciárního vzdělávání	vyšší odborné vzdělání na konzervatoři	z. č. 561/2004 Sb. a navazující
6	bakalářská nebo jí odpovídající úroveň	bakalářské studium (VŠ), VOŠ	z. č. 111/1998 Sb. a navazující (VOŠ - z. č. 561/2004 Sb.)
7	magisterská nebo jí odpovídající úroveň	magisterské studium (VŠ)	z. č. 111/1998 Sb. a navazující
8	doktorská nebo jí odpovídající úroveň	doktorské studium (VŠ)	z. č. 111/1998 Sb. a navazující

– Dále viz https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011

1/ Vysoké školství

– „Boloňský proces“ (systém)

- *Hlavním cílem Boloňského procesu je **vytvořit a rozvíjet Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání** (European Higher Education Area – EHEA). To však nemá primárně znamenat sjednocení jednotlivých národních systémů, jako spíše vytváření a rozvíjení prostředků pro jejich propojení. Cílem Boloňského procesu je **zachovat diverzitu národních systémů (a jednotlivých vysokých škol) a zvýšit jejich vzájemnou prostupnost**, ať už v rámci mezinárodní mobility studentů a akademiků nebo v rámci uznávání akademického vzdělání a kvalifikace získaných v ostatních zemích.*
- <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/bolonsky-proces-2>
- Zejména **3 stupně VŠ** vzdělávání (bc., mgr., dr.) + systém **kreditů**

2/ Prameny

- Mezinárodní právo a ústavní pořádek
  - Viz **předcházející přednáška**
  - V rámci vysokého školství zejm. **čl. 33 a 15 LZPS**
- **Zákonná úprava**
  - **Zákon o vysokých školách a další...**
- **Prováděcí předpisy**
- **Vnitřní předpisy VŠ**
- *(Podrobněji dále...)*

2/ Prameny

– Čl. 33 LZPS:

- (1) *Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.*
- (2) *Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.*
- (3) *Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu.*
- (4) *Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.*

- *Poznámka: Jedná se o jedno z tzv. **sociálních práv** (srov. čl. 41 odst. 1 LZPS)*

2/ Prameny

– Bezplatnost VŠ vzdělání

- Nepodmíněné bezplatné vzdělání jen v rámci ZŠ a SŠ

Ale dle ÚS nikoli jako hrazení všech nákladů studujících (viz judikatura dále)

- V případě **VŠ další limity** (v podobě „*schopností občana a možností společnosti*“ dle čl. 33 odst. 2 LZPS)

Jakkoliv se v tomto článku hovoří i o právu na bezplatné vzdělání na vysokých školách, nejde zde již o právo nepodmíněné povahy, neboť je naopak podmiňovááno vedle schopností občana také možnostmi společnosti.
(PI. ÚS 27/95)

- ÚS dovedil možnost zpoplatnění vzdělání na VOŠ (zjednodušeně bezplatnost nevyžaduje LZPS ani jiné mezinárodní prameny – viz **PI. ÚS 27/95**)

2/ Prameny

– **Judikatura: Bezplatnost vzdělání**

- *Bezplatnost vzdělání nepochybně znamená, že stát nese náklady na zřizování škol a školských zařízení, na jejich provoz a údržbu, především však nevyžaduje tzv. školné, tedy poskytování vzdělání na základním a středním stupni za úplatu. Výjimkou mohou být školy soukromé a církevní existující vedle sítě škol "státních", které v dostatečné míře poskytují právo na vzdělání bezplatně. Stanovení rozsahu bezplatného poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb vládou nelze podřadit pod pojem práva na bezplatné vzdělání. Podle výkladu pojmů právo na bezplatné vzdělání, který podali navrhovatelé, by měl stát zajistit bezplatné poskytování všeho, co se školní docházkou na základní a střední školy bezprostředně souvisí, tedy např. vybavení přezůvkami, aktovkou, penálem, psacími potřebami, cvičebním úborem atd., atd. Je zřejmé, že bezplatnost vzdělání nemůže spočívat v tom, že stát ponese veškeré náklady, které občanům v souvislosti s realizací práva na vzdělání vzniknou. Stát tedy může požadovat úhradu části nákladů v souvislosti s realizací práva na vzdělání a vláda má k takovému postupu bezpochyby oprávnění. To v žádném případě nezpochybňuje principy bezplatného vzdělání na základních a středních školách. (Pl. ÚS 25/94)*

2/ Prameny

- Čl. 15 odst. 2 LZPS:

- *Svoboda vědeckého bádání a umělecké tvorby je zaručena.*

- Čl. 26 LZPS:

- *(1) Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.*

- *(2) Zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností.*

- Dále relevantní např. čl. 17 LZPS

- *(Svoboda projevu a právo na informace)*

2/ Prameny

- **Zákonná úprava (funkční odkazy):**
  - **Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)**
  - **Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)**
  - **Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace)**
- Ale také **zákony zřizující veřejné/státní VŠ** (viz dále)

2/ Prameny

- Podzákonné předpisy – **prováděcí** (např.):
  - *Nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o oblastech vzdělávání ve vysokém školství (viz část 22.)*
  - *Nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství*
  - *Vyhláška č. 277/2016 Sb., o předávání statistických údajů vysokými školami*
  - *Vyhláška č. 278/2016 Sb., o předávání údajů do registru řízení o žádostech o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace*
- Vnitřní předpisy (viz dále)

3/ Správa vysokého školství

– Samospráva

- Veřejné VŠ jako tzv. **zájmová samospráva** (k obsahu viz dále)

– Rovina státní správy

- **Vymezený způsob zasahování státu** do činnosti VŠ
- Ústředním orgánem = **MŠMT**
- Dále také *Národní akreditační úřad pro vysoké školství (NAÚ)*

– Základ úpravy = *zákon o vysokých školách (ZoVŠ)*

3/ Správa vysokého školství

- Systematika **ZoVŠ** (1/2):
  - ČÁST PRVNÍ - ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ (§ 1 - § 4)
  - ČÁST DRUHÁ - **VEŘEJNÁ VYSOKÁ ŠKOLA** A JEJÍ SOUČÁSTI (§ 5 - § 38)
  - ČÁST TŘETÍ - SOUKROMÁ VYSOKÁ ŠKOLA (§ 39 - § 43)
  - ČÁST ČTVRTÁ - **STUDIJNÍ PROGRAM** A OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ (§ 44 - § 47g)
  - ČÁST PÁTÁ - **STUDIUM** NA VYSOKÉ ŠKOLE (§ 48 - § 60a)
  - ČÁST ŠESTÁ - **STUDENTI** (§ 61 - § 69a)
  - ČÁST SEDMÁ - **AKADEMIČTÍ PRACOVNÍCI** (§ 70 - § 77)
  - ČÁST OSMÁ - HODNOCENÍ VYSOKÉ ŠKOLY (§ 77a - § 77c)
  - ČÁST DEVÁTÁ - **AKREDITACE** (§ 78 - § 86a)
  - ČÁST DESÁTÁ - STÁTNÍ SPRÁVA (§ 87 - § 90b)
  - ČÁST JEDENÁCTÁ - STIPENDIA (§ 91)

3/ Správa vysokého školství

– Systematika **ZoVŠ** (2/2):

- ČÁST DVANÁCTÁ - REPREZENTACE VYSOKÝCH ŠKOL (§ 92)
- ČÁST TŘINÁCTÁ - FAKULTNÍ NEMOCNICE (§ 93)
- ČÁST ČTRNÁCTÁ - POSKYTOVATELÉ ZAHRANIČNÍHO VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY (§ 93a - § 93l)
- ČÁST PATNÁCTÁ - PŘESTUPKY (§ 93m - § 93o)
- ČÁST ŠESTNÁCTÁ (§ 94 - § 95)
- ČÁST SEDMNÁCTÁ - ZVLÁŠTNÍ OPRÁVNĚNÍ VYSOKÉ ŠKOLY PŘI MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍCH (§ 95a - § 95d)
- ČÁST OSMNÁCTÁ - ZMĚNA A DOPLNĚNÍ ZÁKONA ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 586/1992 SB. O DANÍCH Z PŘÍJMŮ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ (§ 96)
- ČÁST DEVATENÁCTÁ - SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ (§ 98 - § 109)

3/ Správa vysokého školství

– Působnost MŠMT zejm. (§ 87/1 ZoVŠ):

- *Vypracovává a zveřejňuje výroční zprávu o stavu vysokého školství a strategický záměr*
  - *Projednává a vyhodnocuje strategické záměry veřejných VŠ a strategické záměry soukromých VŠ a každoroční plány jejich realizace*
  - *Rozděluje finanční prostředky ze státního rozpočtu z kapitoly školství vysokým školám a kontroluje jejich využití + kontroluje hospodaření veřejné vysoké školy*
  - *Vede registry (zejm. veřejně přístupný registr VŠ a uskutečňovaných studijních programů)*
  - *Uznává zahraniční vysokoškolské vzdělání a kvalifikaci*
  - *Plní úkoly nadřízeného správního orgánu vysokých škol ve správním řízení vedeném v rámci výkonu státní správy*
- Dále zajišťuje také některé **dozorové činnosti** (§ 36 – 38 a 43 ZoVŠ)
- *dozor nad normotvorbou* (registrace vnitřních předpisů)
  - *dozor nad výkonem působnosti* (opatření v některých případech – omezení či odejmutí výkonu působnosti)
  - *dozor nad soukromými VŠ* (státní souhlas)
  - *dozor nad akreditací* (NAÚ, viz dále)

3/ Správa vysokého školství

– Vybraná statistická data

– Počet VŠ aktuálně:

- Veřejné VŠ – **26**
- Soukromé VŠ – **33**
- Státní VŠ – **2**
- (Zahraniční VŠ působící v ČR – 21)

Údaje z [Registru VŠ a uskutečňovaných studijních programů](#) – vede **MŠMT**

– Počet studujících (veřejné / soukromé VŠ):

- 2021: **276422** / 27632
- 2020: **272066** / 26965

Údaje z [SIMS](#) (Sdružené informace matrik studentů) – vede **MŠMT** (jednotlivé **matriky VŠ**)

4/ Vysoké školy obecně

– **Zákonné vymezení (§ 1 ZoVŠ)**

- Vysoké školy jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy jsou **vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti** a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti tím, že:

a) uchovávají a rozhojňují dosažené poznání a podle svého typu a zaměření pěstují činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost,

b) umožňují v souladu s demokratickými principy přístup k vysokoškolskému vzdělání, získání odpovídající profesní kvalifikace a přípravu pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti,

c) poskytují další formy vzdělávání a umožňují získávat, rozšiřovat, prohlubovat nebo obnovovat znalosti z různých oblastí poznání a kultury a podílejí se tak na celoživotním vzdělávání,

d) hrají aktivní roli ve veřejné diskusi o společenských a etických otázkách, při pěstování kulturní rozmanitosti a vzájemného porozumění, při utváření občanské společnosti a přípravě mladých lidí pro život v ní,

e) přispívají k rozvoji na národní a regionální úrovni a spolupracují s různými stupni státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou,

f) rozvíjejí mezinárodní a zvláště evropskou spolupráci jako podstatný rozměr svých činností, podporují společné projekty s obdobnými institucemi v zahraničí, vzájemné uznávání studia a diplomů, výměnu akademických pracovníků a studentů.

4/ Vysoké školy obecně

– Další charakteristika VŠ (§ 2 ZoVŠ)

– Uskutečňuje akreditované **studijní programy** (a programy CŽV), viz dále

– VŠ je **právníckou osobou**

➤ Veřejné VŠ = zřízené zákonem

➤ Soukromé VŠ = založené dle soukromého práva + další veřejnoprávní podmínky

– VŠ nositelkami **akademických práv a svobod** (viz dále)

– Na VŠ je **nepřípustné zakládat a organizovat politickou činnost**

➤ Tím myšlena činnost ve smyslu č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích

➤ Dle DZ k ZoVŠ by VŠ „...neměly poskytovat základnu pro bezprostřední politickou agitaci.“

➤ Pro zajímavost k „**politické neutralitě**“ VŠ: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/zeman-rozhodl-ze-nepozve-na-hrad-rektora-ktery-mu-odeprel-prednasku-207531>

4/ Vysoké školy obecně

– Další charakteristika VŠ (§ 2 ZoVŠ)

- Na činnosti VŠ (vzdělávací, vědecké a další) se mohou podílet i jiné PO
- Ovšem současně některé **výlučné výsady**, resp. práva **VŠ**:
  - Přiznávat **akademický titul**
  - Konat **habilitační řízení**
  - Konat **řízení ke jmenování profesorem**
  - Používat **akademické insignie a konat akademické obřady**

– Akademická obec VŠ (§ 3 ZoVŠ)

– **Akademičtí pracovníci** + **Studenti VŠ**

*Akademickými pracovníky jsou ti **profesoři, docenti, mimořádní profesoři, odborní asistenti, asistenti, lektori a vědečtí, výzkumní a vývojoví pracovníci**, kteří jsou zaměstnanci vysoké školy vykonávajícími v pracovním poměru podle sjednaného druhu práce **jak pedagogickou, tak tvůrčí činnost**. Akademičtí pracovníci jsou povinni dbát dobrého jména vysoké školy. (§ 70)*

4/ Vysoké školy obecně

– Akademické svobody a práva

- ...zaručená na VŠ (§ 4 ZoVŠ):
- *a) svoboda vědy, výzkumu a umělecké tvorby a zveřejňování jejich výsledků,*
- *b) svoboda výuky spočívající především v její otevřenosti různým vědeckým názorům, vědeckým a výzkumným metodám a uměleckým směrům,*
- *c) právo učit se zahrnující svobodnou volbu zaměření studia v rámci studijních programů a svobodu vyjadřovat vlastní názory ve výuce,*
- *d) právo členů akademické obce volit zastupitelské akademické orgány,*
- *e) právo používat akademické insignie a konat akademické obřady.*

4/ Vysoké školy obecně

– Základní dělení (§ 2 odst. 3 a 7 ZoVŠ):

- *Veřejné*
- *Soukromé*
- *Státní*
- *Podrobněji viz dále...*

- *Univerzitní*
  - Děleny na fakulty + všechny typy studijních programů
- *Neuniverzitní*
  - Bc. programy a volitelně Mgr. programy (ale již ne dr. programy)

5/ Veřejná VŠ

– Obecná charakteristika

- Zřízena (zrušena, sloučena) **zákonem** (§ 5 ZoVŠ)
- ZoVŠ upravuje **samosprávnou působnost** veřejné VŠ (viz dále)
- Ale také **vlastní majetek**
- Zvláštní **orgány** a **součásti** (viz dále)
- A také různé **zvláštní povinnosti** (§ 21 ZoVŠ), např.:
  - Zpracování výroční zprávy a strategického záměru
  - Informace MŠMT a NAÚ
  - Informace a poradenství uchazečům o studium
  - Činit všechna dostupná opatření pro vyrovnání příležitostí studovat na VŠ
  - Zveřejňovat vnitřní předpisy a další informace

5/ Veřejná VŠ

- „**Zřizovací**“ **zákony**, např. (odkazy):
  - [Zákon ze dne 28. ledna 1919, čís. 50 Sb. z. a nař., kterým se zřizuje druhá česká universita](#) (nebo také odkaz [ZDE](#))
  - [Zákon č. 48/1990 Sb., o změně názvu University Jana Evangelisty Purkyně v Brně](#)
  - [Zákon č. 314/1991 Sb., o zřízení Slezské univerzity, Jihočeské univerzity, Západočeské univerzity, Univerzity Jana Evangelisty Purkyně a Ostravské univerzity](#)
- **Seznam** veřejných VŠ také v příloze č. 1 ZoVŠ

5/ Veřejná VŠ

V příloze č. 1 ZoVŠ:	
Univerzita Karlova	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
Univerzita Palackého v Olomouci	Česká zemědělská univerzita v Praze
České vysoké učení technické v Praze	Technická univerzita v Liberci
Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	Vysoká škola ekonomická v Praze
Akademie výtvarných umění v Praze	Univerzita Hradec Králové
Vysoké učení technické v Brně	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	Ostravská univerzita
Masarykova univerzita	Slezská univerzita v Opavě
Mendelova univerzita v Brně	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
Akademie múzických umění v Praze	Západočeská univerzita v Plzni
Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Janáčkova akademie múzických umění v Brně	Vysoká škola polytechnická Jihlava
Univerzita Pardubice	Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích

5/ Veřejná VŠ

- **Samosprávná působnost** zejména (§ 6 odst. 1 ZoVŠ):
  - *Vnitřní organizace*
  - *Tvorba a uskutečňování studijních programů*
  - *Organizace studia*
  - *Rozhodování o právech a povinnostech studentů*
  - *Zaměření a organizace vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti*
  - *Habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem*
  - *Ustavování samosprávných akademických orgánů vysoké školy, pokud tento zákon nestanoví jinak*
  - *Hospodaření vysoké školy a nakládání s majetkem v souladu se zvláštními předpisy*
  - *Stanovení výše poplatků spojených se studiem*
  - (V § 6 odst. 1 ZoVŠ další, ale celkově pouze **demonstrativní výčet**)

5/ Veřejná VŠ

– Vnitřní předpisy (§ 17 ZoVŠ)

- Samosprávný charakter veřejné VŠ patrný (také) z pravomoci vydávat „**vnitřní předpisy**“
- Nejvýznamnější je **statut**, který upravuje **základní záležitosti veřejné VŠ**
(Obsahuje zejména název, sídlo, typ, organizační strukturu, rámcové podmínky pro přijetí ke studiu, poplatky, obřady a insignie, hospodaření s majetkem,...)
- Dalšími vnitřními předpisy jsou zejména:
  - **Volební a jednací řád akademického senátu veřejné VŠ**
  - *Vnitřní mzdový předpis*
  - *Jednací řád vědecké rady veřejné VŠ*
  - **Studijní a zkušební řád**
  - *Stipendijní řád*
  - **Disciplinární řád pro studenty**
  - Další předpisy, pokud tak stanoví statut veřejné vysoké školy

5/ Veřejná VŠ

- **Vnitřní předpisy** podrobněji (§ 17 ZoVŠ)
  - Několik úrovní:
    - **1/ Vnitřní předpisy VŠ** (§ 17 ZoVŠ)
    - **2/ Vnitřní předpisy součástí** (§ 22 ZoVŠ, zejména fakultní vnitřní předpisy - § 33 ZoVŠ)
    - **3/ „Vnitřní akty řízení“** (ve vztahu k fakultám vydávané děkanem na základě statutu – viz statut PrF; tato kategorie **není vnitřním předpisem ve smyslu ZoVŠ**, ale také závazná)
  - Musí být **v souladu**:
    - *Se zákony a jinými právními předpisy* (ZoVŠ chápe jako zřetelnou vadu + překážku registrace, viz dále)
    - *Vnitřní předpisy součástí musí být v souladu s vnitřními předpisy veřejné vysoké školy* (§ 22 odst. 2 ZoVŠ)

5/ Veřejná VŠ

– Vnitřní předpisy podrobněji (§ 17 ZoVŠ)

- Vnitřní **předpisy VŠ** (nikoli jen součásti) **podléhají registraci MŠMT** (§ 36 ZoVŠ)
  - **V případě rozporu** vnitřního předpisu nebo jeho části se ZoVŠ nebo jiným právním předpisem **rozhodnutí o zamítnutí** žádosti o registraci
- Pro vydání i změnu, až na registraci navázána **platnost**

- Pro ilustraci vnitřních předpisů MU (odkazy):
  - [Statut MU](#)
  - [Studijní a zkušební řád MU](#)
  - [Statut PrF MU](#)
  - [Volební řád Akademického senátu PrF MU](#)
  - [Jednací řád Akademického senátu PrF MU](#)
  - [Disciplinární řád PrF MU](#)

5/ Veřejná VŠ

– Orgány

- ZoVŠ rozlišuje mezi...
- **Samosprávnými akademickými orgány:**
  - *Akademický senát* (§ 8-9)
  - *Rektor* (§ 10)
  - *Vědecká rada nebo umělecká rada nebo na neuniverzitní vysoké škole akademická rada* (§ 11-12)
  - *Rada pro vnitřní hodnocení – fakultativně* (§ 12a)
  - *Disciplinární komise* (§ 13)
- A tzv. **dalšími orgány:**
  - *Správní rada* (§ 14-15)
  - *Kvestor* (§ 16)

5/ Veřejná VŠ

- **Akademický senát** (charakteristika, § 8 ZoVŠ)
  - **Samosprávným zastupitelským akademickým orgánem veřejné VŠ**
  - Nejméně jedenáct členů (z toho nejméně **1/3** a nejvýše **1/2** tvoří **studenti**)
(Pro zajímavost: Akademický senát MU – 55 členů a 22 studujících, viz Statut MU)
  - **Volební právo** členové akademické obce (§ 3 ZoVŠ)
Aktivní i pasivní, přímé volby s tajným hlasováním, podrobnosti vnitřním předpisem
  - Ze zákona **neslučitelnost funkcí**
(S funkcí rektora, prorektora, kvestora, děkana, proděkana, tajemníka fakulty a ředitele vysokoškolského ústavu)
  - Funkční období **nejvýše 3 roky**
  - Zasedání jsou **veřejně přístupná**
(Pro zajímavost: MU 4. 4. 2022, od 15 hod. – 261. zasedání Akademického senátu MU + zveřejňování zápisů [ZDE](#))

5/ Veřejná VŠ

– Akademický senát (činnost zejména, § 9 ZoVŠ)

- a) rozhoduje na návrh rektora o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení **součástí vysoké školy**, ...
- b) **schvaluje**
  - 1. **jednací řád akademického senátu veřejné vysoké školy na návrh člena akademického senátu veřejné vysoké školy; akademický senát veřejné vysoké školy si k tomuto návrhu vyžádá stanovisko rektora,**
  - 2. **vnitřní předpis fakulty na návrh akademického senátu fakulty; akademický senát veřejné vysoké školy si k tomuto návrhu vyžádá stanovisko rektora,**
  - 3. **ostatní vnitřní předpisy veřejné vysoké školy a jejích součástí na návrh rektora,**
- c) **schvaluje rozpočet a střednědobý výhled vysoké školy předložený rektorem a kontroluje využívání finančních prostředků vysoké školy,**
- f) **dává rektorovi předchozí souhlas ke jmenování a odvolání členů vědecké rady, umělecké rady nebo akademické rady veřejné vysoké školy (dále jen „vědecká rada veřejné vysoké školy“), členů rady pro vnitřní hodnocení a členů disciplinární komise veřejné vysoké školy,**
- h) **usnází se o návrhu na jmenování rektora, popřípadě navrhuje jeho odvolání z funkce,**
- j) **na návrh rektora zruší vnitřní předpis, rozhodnutí nebo jiný úkon orgánu součásti veřejné vysoké školy anebo pozastaví jeho účinnost, pokud je tento vnitřní předpis, rozhodnutí nebo úkon v rozporu se zvláštními předpisy nebo vnitřními předpisy veřejné vysoké školy.**

5/ Veřejná VŠ

– Rektor (§ 10 ZoVŠ)

– V čele veřejné VŠ

➤ **Jedná a rozhoduje ve věcech školy, pokud zákon nestanoví jinak** (= „uvnitř“ VŠ)

➤ *V případech, kdy zvláštní předpis předpokládá působnost statutárního orgánu, plní ji rektor* (= navenek)

– Jmenuje a odvolává prezident republiky (na návrh AS, viz dříve)

(Neplyne z Ústavy, ale pravomoc lze podle čl. 63 odst. 2 svěřit zákonem, což ZoVŠ činí)

– Funkční období čtyřleté (a nejvýše 2x po sobě)

– Proreктоři – zastupují rektora v jím určeném rozsahu, jím také jmenování a odvolávání

5/ Veřejná VŠ

– Vědecká rada (§ 11 ZoVŠ)

- Předsedou **rektor**, který **jmenuje a odvolává** ostatní členy (ale souhlas AS, viz dříve)
- Podstata:

*Členy vědecké rady veřejné vysoké školy jsou **významní představitelé oborů**, v nichž vysoká škola uskutečňuje vzdělávací a tvůrčí činnost. **Nejméně jedna třetina členů jsou jiné osoby než členové akademické obce této školy.***

Případně z DZ k ZoVŠ:

*Vědecká rada vysoké školy je v jejím rámci **sborem s nejvyšší odbornou a pedagogickou kvalifikací**. Její význam i kompetence se proto odpovídajícím způsobem nově upravují. Je zdůrazněna **koncepční, iniciativní a hodnotící role vědecké rady**. Zachovává se její působnost při habilitaci docentů a jmenování profesorů, nově se zavádí působnost při schvalování studijních programů, která dosud náležela akademickému senátu. Nově se též do její působnosti zavádí schvalování dlouhodobých záměrů vysoké školy.*

- Působnost (§ 12 ZoVŠ):

Projednává či schvaluje různé **fundamentální záležitosti veřejné VŠ** – např. **strategický záměr, studijní programy, akreditace**, záměr rektora jmenovat **radu pro vnitřní hodnocení, výroční zpráva, habilitační řízení...**
Dále také: *Vědecká rada veřejné vysoké školy se vyjadřuje zejména k záležitostem, které jí předloží rektor.*

5/ Veřejná VŠ

– Rada pro vnitřní hodnocení (§ 12a ZoVŠ)

- **Fakultativní** orgán (zřizován statutem VŠ), avšak **vyžadován pro institucionální akreditaci**
- Předsedou **rektor** + požadavky na některé další členy, které zpravidla **jmenuje** rektor
(1/3 na návrh vědecké rady a 1/3 na návrh akademického senátu)
- Působnost:
  - *a) schvaluje návrh pravidel systému zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností veřejné vysoké školy předložený předsedou rady pro vnitřní hodnocení před předložením návrhu akademickému senátu veřejné vysoké školy,*
  - *b) řídí průběh vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností veřejné vysoké školy,*
  - *c) zpracovává zprávu o vnitřním hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností veřejné vysoké školy a dodatky k této zprávě,*
  - *d) vede průběžné záznamy o vnitřním hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností veřejné vysoké školy,*
  - *e) vykonává další činnosti v rozsahu stanoveném statutem veřejné vysoké školy.*

5/ Veřejná VŠ

– Disciplinární komise veřejné VŠ (§ 13 ZoVŠ)

- Projednává **disciplinární přestupky** studentů veřejné VŠ, pokud nejsou zapsáni na žádné z fakult = **pokud jsou zapsáni na fakultách, nezřizuje se** (MU nemá)
  - Místo toho **disciplinární komise fakult** (viz dále), v principu ale podobné
- **Nemá pravomoc rozhodnout**, pouze předkládá návrh na rozhodnutí rektorovi
- Členové jmenováni (odvoláváni) rektorem z řad členů akademické obce (1/2 studující)
- Funkční období nejvýše 2 roky

5/ Veřejná VŠ

– Správní rada veřejné VŠ (charakteristika, § 14 ZoVŠ)

– Jak se konstatuje v DZ k ZoVŠ:

Rada veřejné vysoké školy je nově zaváděným orgánem, který na vysoké škole, vybavené značnou autonomií a samosprávou, má uplatňovat a prosazovat veřejný zájem. K němu nepochybně patří, aby se s rozsáhlým majetkem, který stát veřejné vysoké škole poskytl, i s dotacemi ze státního rozpočtu nakládalo co nejefektivněji; aby vysoká škola pružně reagovala na celospolečenské i regionální potřeby a aby na ni měli přístup i nadaní studenti ze sociálně slabých vrstev. Rada veřejné vysoké školy je proto koncipována především jako orgán iniciativní a konzultativní, nezávislý na vysoké škole a vybavený rozhodovacími kompetencemi v záležitostech, které jsou sice významné, ale nerozhoduje se o nich často. Z různých možností, jak takovýto orgán konstituovat, bylo za dané situace jako nejjednodušší vybráno jmenování ministrem. V návrhu jsou uvedena základní hlediska, která by měl ministr při jmenování brát v úvahu. Předpokládá se, že do této rady budou jmenovány osoby, které mají k vysoké škole nějaký vztah buď z profesionálního či územního hlediska, jsou obeznámeny s jejím životem a budou případně nápomocny při získávání mimorozpočtových zdrojů pro její rozvoj.

– Tomu obecně odpovídají **zákonné požadavky** (jmenování ministrem školství po projednání s rektorem) + požadavek, že členové **nesmí být zaměstnanci VŠ**

5/ Veřejná VŠ

– Správní rada veřejné VŠ (činnost, § 15 ZoVŠ)

– Tři okruhy úkolů:

– **1/ Předchozí písemný souhlas k významným (majetko)právním jednáním**

➤ *Správní rada veřejné vysoké školy právní jednání **neschválí, jestliže je v rozporu s požadavkem řádného využívání majetku** veřejné vysoké školy **nebo jestliže by jí bylo ohroženo plnění úkolů školy.***

➤ + vydání souhlasu oznamováno MŠMT a bez souhlasu a oznámení je **jednání neplatné**

– **2/ schvalování nebo projednávání „základních materiálů“** (rozpočtu, strategického záměru, výroční zprávy či zprávy o vnitřním hodnocení kvality)

– **3/ Vyjadřuje se k dalším věcem, které jí k projednání předloží rektor**

(+ Dává podněty a vyjadřuje stanoviska k činnosti veřejné vysoké školy, která zveřejňuje ve veřejné části internetových stránek veřejné vysoké školy)

5/ Veřejná VŠ

– Kvestor (§ 16 ZoVŠ)

- (1) *Kvestor řídí hospodaření a vnitřní správu veřejné vysoké školy a zastupuje ji v rozsahu stanoveném opatřením rektora.*
- (2) *Kvestora jmenuje a odvolává rektor.*

– Fakultativně i různé poradní orgány

- V rámci MU/PrF **kolegium rektora/děkana** jako stálý poradní orgán
(Zřízený Statutem MU/PrF)
- Ale i další poradní orgány (řada na úrovni MU, viz [web MU](#))

5/ Veřejná VŠ

– Součásti (§ 22 ZoVŠ):

– Veřejné VŠ se mohou členit na **součásti**

➤ **Fakulty**

➤ *Vysokoškolské ústavy*

➤ **Jiná pracoviště** pro vzdělávací a tvůrčí činnost nebo pro poskytování informačních služeb nebo převod technologií

➤ **Účelová zařízení** pro kulturní a sportovní činnost, pro ubytování a stravování zejména členů akademické obce nebo k zajišťování provozu školy

– Pro ilustraci v rámci MU:

➤ *Fakulty – nyní 10*

➤ *Ústavy – ÚVT, CEITEC*

➤ *Jiná pracoviště – např. Teiresiás, Univerzitní centrum Telč*

➤ *Účelová zařízení – např. SKM, Nakladatelství MU*

5/ Veřejná VŠ

– Fakulta (§ 23-33 ZoVŠ)

- Uskutečňuje **nejméně jeden** akreditovaný studijní program a vykonává vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost

- O zřízení (zrušení...) rozhoduje akademický senát VŠ na návrh rektora
- Pozor, **nemá právní subjektivitu** (tu má veřejná VŠ jako celek)

- Přesto určitá (vlastní) **samosprávná působnost**:

- **Právo rozhodovat nebo jednat jménem VŠ ve věcech týkajících se fakulty** (§ 24, případně pokud svěří statut VŠ)
- **Právo vydávat vnitřní předpisy fakulty** (§ 33)
- **Vlastní samosprávné orgány**

- Členění na fakultní pracoviště (typicky katedry)

(O zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení rozhoduje fakultní AS na návrh děkana)

5/ Veřejná VŠ

– Vnitřní předpisy fakulty (§ 33 ZoVŠ)

– Vnitřními předpisy fakulty jsou:

- **Statut fakulty**
- *Volební řád akademického senátu fakulty*
- *Jednací řád akademického senátu fakulty*
- *Jednací řád vědecké rady fakulty*
- *Disciplinární řád fakulty pro studenty*
- **Další předpisy, pokud tak stanoví statut fakulty**

– Obdoba univerzitních vnitřních předpisů, ale rozdíly

- Nemusí být schváleny MŠMT
- Avšak akademický senát fakulty **schvaluje pouze návrh** vnitřního předpisu

5/ Veřejná VŠ

– Orgány fakulty (§ 22-32 ZoVŠ)

- Samosprávnými akademickými orgány fakulty jsou:
  - *Akademický senát*
  - *Děkan*
  - *Vědecká rada nebo umělecká rada*
  - *Disciplinární komise fakulty*
- Dalším orgánem fakulty je
  - *Tajemník*
- V principu obdobné univerzitním orgánům
- Obdobně akademická obec fakulty

5/ Veřejná VŠ

– Ekonomický základ (§ 18-20 ZoVŠ)

- Se **samosprávným charakterem** veřejné VŠ souvisí také **ekonomická autonomie**
- Veřejná VŠ má **vlastní majetek** (§ 19), na hospodaření s tímto majetkem se současně vztahují **určitá omezení** (§ 19, 20)
  - Zejména omezení „rizikových operací“ (majetek k účelu VŠ, nesmí ručit a zastavovat majetek apod.)
- Hospodaří podle **rozpočtu** (§ 18)
- **Příjmy rozpočtu** tvoří zejména:
  - **Příspěvek ze státního rozpočtu** na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost (nárokově)
  - **Podpora výzkumu**, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků
  - **Poplatky spojené se studiem**
  - **Dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtů obcí a krajů**
  - **Výnosy z majetku, doplňkové činnosti, dary či dědictví**

6/ Soukromá a státní VŠ

– Soukromá VŠ (32-43 ZoVŠ)

- Právnícká osoba (s návazností na EU) je oprávněna působit jako soukromá vysoká škola, pokud jí MŠMT udělilo **státní souhlas** (§ 39 ZoVŠ)
- Ten podmíněn splněním **určitých podmínek**, zejména:
  - *Souhlasné stanovisko NAÚ*
  - *Dostatečné zabezpečení*
  - *Vnitřní předpisy v souladu s právními předpisy*
- Organizace a činnost (také) upravena **vnitřními předpisy**
(*Zejména stanoví, které orgány vykonávají působnost podle ZoVŠ*)
- Povinna zajistit finanční prostředky pro vzdělávací a tvůrčí činnost
  - **Poplatky** spojené se studiem ve svém vnitřním předpisu
  - *Možné i určité financování ze státního rozpočtu* (§ 40 odst. 2-4 – např. sociální stipendia či věda a výzkum)
- Působnost MŠMT směrem ke soukromým VŠ, **zejména dozor** (§ 43) – až odnětí souhlasu

6/ Soukromá a státní VŠ

– Státní VŠ (§ 94-95 ZoVŠ)

- Státní vysoké školy = **vojenské a policejní VŠ**
- Seznam v příloze č. 2 ZoVŠ, zde nyní pouze:
  - **Univerzita obrany v Brně (jako vojenská VŠ)** = vzdělání pro účely ozbrojených sil
  - **Policejní akademie České republiky v Praze (jako policejní VŠ)** = vzdělání pro účely bezpečnostních sborů
  - *(Mohou ale studovat nejen příslušníci uvedených)*
- Orgány jako veřejné VŠ (bez správní rady), ovšem **silnější vazba na stát**
(Nejsou právníckými osobami a nemají tak ani ekonomickou autonomii)
- Státní správu vůči nim ve valné většině vykonává **MO, resp. MV**
- Financování **ze státního rozpočtu** z kapitoly MO, resp. MV

7/ Studium na VŠ

– Vysokoškolské vzdělání

- Získává se **studiem** v rámci akreditovaného **studijního programu** podle studijního plánu stanovenou formou studia (§ 44 ZoVŠ)
- **Student** = osoba zapsaná ke studiu ve studijním programu (§ 61 an.),
Před tím **přijímací řízení** (§ 50) = ověření podmínek (ze zákona i dalších - § 48 a 49 ZoVŠ), výsledkem rozhodnutí do 30 dnů (děkan/rektor) + možnost odvolání

– Studijní programy:

- Různé zaměření (od praktických po teoretické) a délka studia, podléhají **akreditaci**
- **Bakalářský** (§ 45)
- **Magisterský** (§ 46)
- **Doktorský** (§ 47, 47a)
- Pro přehled viz [Registr VŠ a uskutečňovaných studijních programů](#)

7/ Studium na VŠ

– Studium na VŠ

- Začíná zápisem
- Končí řádně (§ 55 ZoVŠ)
- Anebo neúspěšně (§ 56)
  - **Zanecháním studia**
  - **Nesplní-li student požadavky** vyplývající ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu
  - **Vyloučením** (za disciplinární přestupek nebo za podvodné jednání při přijímacím řízení)
  - **Různé nedostatky akreditace**
  - „Novinka“ = **vyslovením neplatnosti** vykonání státní zkoušky nebo její součásti (§ 47c a násl. ZoVŠ) – směřuje zejména na různé podvodné jednání (včetně plagiátorství závěrečných prací)

– Povinnosti studentů zejména (§ 63 ZoVŠ):

- **Studijní povinnosti** ze studijního programu a studijního a zkušebního řádu
- **Dodržovat vnitřní předpisy** vysoké školy a jejích součástí
- **Hradit poplatky** spojené se studiem

7/ Studium na VŠ

– Práva studentů (§ 62 odst. 1 ZoVŠ)

- a) *studovat v rámci jednoho nebo více studijních programů,*
- b) *výběru studijních předmětů a vytvoření studijního plánu podle pravidel studijního programu,*
- c) *výběru učitele určitého studijního předmětu vyučovaného více učiteli,*
- d) *konat zkoušky za podmínek stanovených studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem,*
- e) *zapsat se do další části studijního programu, pokud splnil povinnosti stanovené studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem,*
- f) *navrhovat téma své bakalářské, diplomové, rigorózní nebo disertační práce,*
- g) *používat zařízení a informační technologie potřebné pro studium ve studijním programu v souladu s pravidly určenými vysokou školou,*
- h) *volit a být volen do akademického senátu, pokud byl akademický senát zřízen,*
- i) *na stipendium z prostředků vysoké školy, splní-li podmínky pro jeho přiznání stanovené ve stipendijním řádu.*

7/ Studium na VŠ

– Poplatky spojené se studiem

– Na veřejných VŠ (§ 58 ZoVŠ):

- *Za přijímací řízení*
- *Za delší studium*
- *Za další studium*
- *Za cizojazyčné studium*

– Na soukromých VŠ (§ 59)

- *Vnitřním předpisem, bez zákonných omezení = možnost školného*

7/ Studium na VŠ

– Rozhodování o P/P studentů (§ 68 odst. 1 ZoVŠ)

- a) *povolení mimořádného opravného termínu zkoušky, pokud takovou možnost připouští studijní a zkušební řád,*
  - b) *povolení opakovat část studia...,*
  - c) **přerušeni studia,**
  - d) *uznání zkoušek nebo splnění jiných studijních povinností a předepsání rozdílových zkoušek,...*
  - e) **přiznání stipendia,**
  - f) *vyměření poplatku spojeného se studiem podle § 58 odst. 3 a 4,*
  - g) *nesplnění požadavků podle § 56 odst. 1 písm. b),*
  - h) **disciplinárního přestupku,**
  - i) **vyloučení ze studia podle § 67.**
-
- Obsahuje **zvláštní procesní úpravu** (§ 68 – 69a, zejm. disciplinární přestupky)
  - Jinak ale **subsidiarita SŘ** (ne vždy – *habilitace a jmenování profesorem*)

7/ Studium na VŠ

- **Akreditace** studijního programu
  - = **Oprávnění VŠ** uskutečňovat za podmínek stanovených ZoVŠ **studijní programy**
  - *Dříve: Akreditační komise stanoviska pro MŠMT, které rozhodovalo*
  - Nyní (od 1. 9. 2016) dvě možnosti:
    - **Institucionální akreditace** = sama VŠ, pokud splňuje standardy pro oblast vzdělávání (§ 78a ZoVŠ) a má funkční systém zajišťování kvality vzdělávání
    - **Akreditace studijního programu prostřednictvím NAÚ**
  - V obou případech **uděluje na žádost Národní akreditační úřadu pro vysoké školství (NAÚ, legislativní zkratka ZoVŠ = „Akreditační úřad“)**
  - Ten **nápravná opatření** při nedostacích (§ 86 ZoVŠ) – **až odejmutí akreditace**

7/ Studium na VŠ

– Nostrifikace

- = Uznávání vzdělání
- § 89 a násl. ZoVŠ

Na žádost absolventa zahraniční vysoké školy vydá osvědčení o uznání vysokoškolského vzdělání nebo jeho části v České republice – MŠMT nebo VŠ (na základě znalosti úrovně zahraniční vysoké školy nebo na rozsahu znalostí a dovedností osvědčených vysokoškolskou kvalifikací)

– Uznávání kvalifikace

- Pro výkon tzv. **regulovaných povolání** (např. *advokát*)
Viz [Databáze regulovaných povolání a činností](#) (MŠMT)
- Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (*zákon o uznávání odborné kvalifikace*)

8/ Aktuálně

– „Ukrajina“

- Zákon č. 67/2022, o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace

– V rovině VŠ

- *Individuální podmínky přijetí ke studiu (bez povinnosti zveřejnění informací v dostatečném předstihu)*
- *Usnadnění prokazování ukončeného vzdělání*
- *Odpuštění poplatku za přijímací řízení*
- *Příznivější přerušení studia*
- *Osvobození poplatku za nostrifikaci*

8/ Aktuálně

– Covid-19

- Opatření státní správy v kontextu vysokých škol

VŠ a studenti adresáty (zejména tzv. **systém ONT**)

- Ale i **opatření VŠ** bez návaznosti na státní správu, tj. v rámci vlastní samosprávné působnosti

Konkrétně vlastní systém ONT v rámci MU, avšak v praxi zpochybněn právní základ, viz:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-je-to-segregace-studenti-chteji-kvuli-covid-opatrenim-zalovat-univerzitu-182401>

- Ale i **novelizace ZoVŠ** = **zvláštní oprávnění VŠ** při mimořádných situacích (§ 95a-95d)

9/ Vybraná judikatura

– Přezkum státní zkoušky

- *Klasifikace státní zkoušky je výsledkem hodnocení vědomostí studenta, které náleží pouze zkušební komisi a nepodléhá soudnímu přezkumu; **soudní přezkum spočívá v přezkumu dodržení podmínek stanovených pro konání státní zkoušky právními či studijními předpisy, nikoli v přezkumu vědomostí uplatněných studentem při samotném výkonu zkoušky a tomu odpovídajícího ohodnocení ze strany zkoušejících. (9 As 1/2009-141)***
- Pouze přezkum procesu (nikoli věcně), avšak později...

9/ Vybraná judikatura

– Přezkum nepřijetí ke studiu

- *I. Při přezkoumání rozhodnutí ve věci přijetí ke studiu na vysoké škole (§ 50 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách) není přípustné zrušení rozhodnutí rektorem a vrácení věci k novému projednání. Zákodárce v uvedeném ustanovení naopak jednoznačně vyjádřil svoji vůli, aby výsledkem řízení o opravném prostředku bylo (v případě, že je rozhodováno meritorně) potvrzení prvoinstančního rozhodnutí, nebo jeho změna.*
- *II. Při přezkoumání rozhodnutí podle § 50 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, musí být v případech, kdy je to namítáno nebo kdy pochybnost o tom v řízení jinak vyjde najevo, provedeno i věcné posouzení, zda uchazeč správně odpověděl na otázky či zkušební úlohy při přijímací zkoušce, včetně případného posouzení, zda zadané otázky či úlohy byly podle současného stavu vědeckého poznání formulovány správně a zda byly logicky a jazykově formulovány dostatečně jednoznačně.*
- *III. Je-li přijímací řízení založeno na hodnocení či testování prováděném externím subjektem, a nikoli vysokou školou, vztahuje se přezkum rektorem (a následně případně i soudní kontrola) i na zkušební otázky a úkoly zadávané v takových externích testovacích řízeních.*
- *IV. Zjistí-li rektor, že otázka či úkol nebyly formulovány z vědeckých hledisek správně či nebyly dostatečně jednoznačné, nemůže jít toto pochybení k tíži uchazeče.*
- *V. Pouze je-li součástí přijímacího řízení zkoumání vlastností a schopností exaktně neměřitelných či závislých na vkusu nebo jiných subjektivních úsudcích (např. uměleckého talentu), přezkumná činnost rektora se omezí na kontrolu nestrannosti, objektivity a odbornosti správní úvahy osoby či osob posuzujících uchazeče a toho, zda nevybočily z mezí správního uvážení či je nezneužily. (7 As 79/2011-120)*

9/ Vybraná judikatura

- Vymezení disciplinárních přestupků
  - *I. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, neobsahuje vlastní úpravu skutkových podstat disciplinárních přestupků a ponechává vysokým školám relativně široký prostor pro úvahu, která jednání budou za disciplinární přestupek považovat. I proto je třeba klást důraz na formulaci skutkové podstaty disciplinárního přestupku, protože ta je podstatná pro určení skutečností, které je třeba v řízení prokázat.*
  - *II. Úvaha o naplnění materiálního znaku disciplinárního přestupku má místo teprve tehdy, pokud je v řízení prokázáno, že byly naplněny jeho formální znaky. (8 As 41/2010-110)*

9/ Vybraná judikatura

– Právní povaha a zrušení diplomu

- *I. Primárním účinkem vydání vysokoškolského diplomu je osvědčení skutečnosti, že adresát úspěšně absolvoval příslušný studijní program. V tomto ohledu nejde o založení nebo konstatování existence práv, resp. povinností adresáta, a proto se nemůže jednat o správní rozhodnutí v materiálním smyslu.*
- *II. Vysokoškolský diplom je, stejně jako vysvědčení o státní závěrečné zkoušce a dodatek k diplomu, osvědčením ve smyslu části čtvrté správního řádu a rektor veřejné vysoké školy je oprávněn jej zrušit podle § 156 odst. 2 téhož zákona, jestliže byl vydán v rozporu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, či jiným právním předpisem. V každém individuálním případě je však třeba vážit souladnost takového postupu s imperativem přiměřenosti, stejně jako ochrany práv absolventa, jichž bylo nabyto v dobré víře.*
- *(Pozor - po novelizaci neaktuální, viz § 47c ZoVŠ) III. Ačkoli absentuje zákonná úprava pro zpětné přezkoumání naplnění podmínek úspěšného absolvování vysokoškolského studia, lze i přesto v některých případech dospět k závěru, že vysokoškolský diplom byl vydán v rozporu s právními předpisy. Z povahy věci půjde zejména o situace, kdy nesplnění podmínek úspěšného absolvování studia vyplývá přímo ze studijních záznamů příslušné veřejné vysoké školy (např. kvalifikovaně evidovaný údaj o nesplnění, resp. absence údaje o splnění, konkrétní studijní povinnosti podmiňující úspěšné absolvování studia).*
- *IV. Byla-li diplomová práce obhájena a nelze-li v důsledku absence zákonné úpravy výsledek obhajoby revidovat, nepředstavuje samotné následné zjištění rektora veřejné vysoké školy stran nedostatku původnosti již obhájené práce takovou skutečností, která by mohla opodstatnit závěr o rozpornosti vydání souvisejícího vysokoškolského diplomu s právními předpisy. (2 As 170/2015-58)*

9/ Vybraná judikatura

– Řízení na veřejné VŠ o vyslovení neplatnosti

- *K naplnění znaku soustavnosti úmyslného jednání proti dobrým mravům ve smyslu § 47c odst. 2 písm. b) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v jehož důsledku osoba, o jejíž státní zkoušku nebo její součást nebo obhajobu disertační práce jde, nesplní nebo splní jen zdánlivě podmínky nebo předpoklady stanovené zákonem o vysokých školách, studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem pro konání a úspěšné vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce, je potřeba, aby úmyslné jednání probíhalo opakovaně, po delší dobu, nikoli nahodile nebo jednorázově. Takového jednání se přitom osoba může dopustit kdykoliv před konáním státní zkoušky či její části nebo obhajoby disertační práce. Z předmětného ustanovení nevyplývá, že by znak soustavnosti mohl být naplněn úmyslným jednáním proti dobrým mravům pouze v průběhu vykonávání konkrétní státní zkoušky či její součásti, příp. obhajoby disertační práce. (KS v Ostravě 64 A 18/2018-47)*
- Obdobně později **2 As 123/2019-37**

Správa školství II (vysoké školství)

– Děkuji za pozornost